

Voldsom mangel på praktikpladser

Antallet af elever uden praktikpladsaftale er fortsat stigende. I april toppede antallet af elever uden praktikpladsaftale med et niveau på 3.200 elever. Det er især indenfor byggefagene og det merkantile område af mange elever mangler praktikpladser. Manglen på praktikpladser svarer til, at 4 ud af 10 elever ikke kan afslutte deres uddannelse.

af Specialkonsulent **Mie Dalskov**

30. juni 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Mere end 3.200 elever på erhvervsskolerne står uden praktikplads. De har hverken mulighed for at afslutte deres uddannelse hos en virksomhed eller i skolepraktik.
- Udviklingen svarer til stigning på 33 procent i forhold til sidste år. Især indenfor byggefagene og det merkantile område mangler mange elever en praktikplads.
- Manglen på praktikpladser kan komme til at betyde, at en del af de faglærte, der er brug for på fremtidens arbejdsmarked, ikke bliver uddannet.
- Risikomomentet i de nye tal er, at en hel generation af erhvervsfaglige tabes. Konjunkturerne har medført et fald i praktikpladser, hvorfor 4 ud af 10 elever ikke kan færdiggøre deres uddannelse.

Kontakt

Specialkonsulent
Mie Dalskov
Tlf. 33 55 77 20
Mobil 42 42 90 18
md@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Mere end 5.000 elever står uden praktikpladser

De nyeste tal fra undervisningsministeriet viser, at 3.200 elever på landets erhvervsskoler lige nu står uden praktikplads. Disse elever har afsluttet grundforløber på deres uddannelse, men kan ikke komme videre med uddannelse før end de har en praktikplads enten i form af skolepraktik eller praktik hos en virksomhed. Dermed risikerer en stor del af den nuværende ungdomsårgang at gå i stå med deres uddannelse. Tabel 1 viser situationen på erhvervsskolerne i april 2009 set i forhold til samme periode året før. Sammenlignet med april sidste år er antallet af elever uden praktikplads steget med 27 procent eller næsten 700 elever.

Oprindeligt står 5.362 elever uden en praktikaftale, hvoraf 2.172 er kommet i skolepraktik, således at de har mulighed for at færdiggøre uddannelsen.

Tabel 1. Praktikpladssøgende elever ved erhvervsskolerne

	April 2008	April 2009	Ændring	
	Antal pers.	Antal pers.	Pct.	
Søgende i 0-2 mdr.	342	545	203	59,4
Søgende i mere end 2 mdr.	3.679	4.817	1.138	30,9
Bruttosøgende	4.021	5.362	1.341	33,3
- heraf i skolepraktik	1.511	2.172	661	43,7
Nettosøgende	2.510	3.190	680	27,1

Anm.: Gruppen af praktikpladssøgende i skolepraktik omfatter ikke hele bestanden af elever i skolepraktik.
Kilde: AE på baggrund af tal fra UVM.dk.

Siden 2003 er antallet af elever uden praktikplads eller skolepraktikplads faldet frem mod 2007, hvor udviklingen vendte. I 2004 var op imod 6.000 elever reelt uden praktikplads, hvilket i slutningen af 2007 var faldet til under 2.000 elever. Dette ses på figur 1.

Figur 1. Udvikling i antallet af praktikpladssøgende elever.

Anm.: Gruppen af praktikpladssøgende i skolepraktik omfatter ikke hele bestanden af elever i skolepraktik.
Kilde: AE på baggrund af tal fra UVM.dk.

Problemet med manglende praktikpladser gør sig især gældende indenfor bygge- og anlægs. Af de 2.172 manglende praktikpladser kan de 669 henføres til bygge- og anlæg, der blandt andet indeholder uddannelserne til tømrer, snedker og murer. Dette svarer til at næsten hver tredje af de manglende pladser er til bygge- og anlægsindgangen. Hovedparten af de øvrige manglende pladser er på produktionsindgangen (industrioperatør, teknikere o.lign) og det merkantile område (kontorarbejde, detailhandel o.lign) med hhv. 17 procent og 13 procent af de manglende pladser. Dette er vist i tabel 2.

	Antal pers.	Andel, pct.
Bygge og anlæg	669	30,8
Produktion og udvikling	362	16,7
Merkantil	290	13,4
Dyr, planter og natur	193	8,9
Medieproduktion	134	6,2
Bil, fly og andre transportmidler	131	6,0
Krop og stil	96	4,4
Sundhed, omsorg og pædagogik	91	4,2
Transport og logistik	73	3,4
Strøm, styring og it	67	3,1
Mad til mennesker	60	2,8
Bygnings- og brugerservice	6	0,3
Øvrige	0	0,0
I alt	2.172	100,0

Kilde: AE på baggrund af tal fra UVM.dk. April 2009

Markant fald i indgåede praktikpladsaftaler

Den voldsomme stigning i antallet af elever uden praktikplads skal ses i sammenhæng med, at antallet af indgåede aftaler er faldet markant. I forhold til samme periode året før er der frem til april indgået 24 procent færre praktikpladsaftaler svarende til en nedgang på 2.700 aftaler. Værst ser det ud for bygge- og anlægsindgangen, hvor antallet af indgåede aftaler er faldet med 45 procent, hvilket ses af tabel 3. Antallet af indgåede aftaler er faldet på samtlige indgange undtaget "Dyr, planter og natur".

	April 2008	April 2009	Ændring	
	Antal pers.	Antal pers.		Pct.
Bygge og anlæg	2.392	1.324	-1.068	-44,6
Krop og stil	454	275	-179	-39,4
Strøm, styring og it	1.078	730	-348	-32,3
Bil, fly og andre transportmidler	819	556	-263	-32,1
Medieproduktion	174	120	-54	-31,0
Merkantil	2.612	1.896	-716	-27,4
Produktion og udvikling	1.025	798	-227	-22,1
Mad til mennesker	1.305	1.035	-270	-20,7
Transport og logistik	541	470	-71	-13,1
Sundhed, omsorg og pædagogik	236	225	-11	-4,7

Bygnings- og brugerservice	145	168	23	15,9
Dyr, planter og natur	458	929	471	102,8
Krop og stil	454	275	-179	-39,4
Alle indgange	11.239	8.526	-2.713	-24,1

Kilde: AE på baggrund af tal fra UVM.dk

Behov for at sikre uddannelserne

Risikomomentet i de nye tal er, at en hel generation af erhvervsfaglige tabes. Konjunkturerne har medført at antallet af indgående praktikpladsaftaler er faldet markant, hvorfor der i øjeblikket er mange elever, der venter på en praktikplads. Tallene svarer til at 4 ud af 10 elever står uden praktikplads.

Problemet er, at rigtig mange unge, der er i gang med en erhvervsuddannelse, tvinges til at droppe ud eller holde pause, da de ikke kan få en praktikplads, og dermed få lov at færdiggøre deres uddannelse. Dette er ikke kun et stort gene for de unge, for når krisen er vendt, og danske virksomheder igen får brug for faglært arbejdskraft, vil der mangle uddannede hænder. Den nuværende situation er dermed uholdbar både for de unge og for samfundet.

Politikerne og arbejdsmarkedet parter har i maj indgået en aftale, der skal sikre flere praktikpladser. En del af aftalen rummer et tilskud til nye praktikaftaler til virksomheder på 16.000 kr. Det er ikke muligt at se effekten af aftalen endnu, da tilskuddet først gælder for aftaler indgået efter 1. juni i år, og man kan spekulere over, om et tilskud på 16.000 kr. er tilstrækkeligt til at lokke virksomhederne til at tage lærlinge, når en praktikaftale forløber i op til 3½ år – som en erhvervsuddannelse typisk tager at færdiggøre.

Der er ingen tvivl om, at den bedste løsning for de unge er en praktikpladsaftale med en virksomhed, men hvis alternativet er, at uddannelsen stilles i bero eller at eleven dropper ud, og aldrig får en uddannelse, så er skolepraktikken en mulighed. Skolepraktikken er at foretrække frem for at eleverne tabes, og produktionen af faglærte går i stå. Faktisk kan skolepraktikken ideelt set ses som en buffer, der kan sikre at eleverne får mulighed for at gennemføre uddannelserne. Netop derfor mener AE at parterne bag praktikpladsaftalen burde sikre, at alle de unge, der ikke kan få en praktikplads, dvs. de 3.200 elever der i april 2008 manglede en praktikplads, kan færdiggøre deres uddannelse med en skolepraktik.

I sidste uge blev parterne ganske vidst enige om at udvide skolepraktikken med 1.488 pladser, men dels dækker de nye pladser kun mekanikere, tømrere og kontorområdet, og dels er det reelle behov bare jo langt større – nemlig på 3.200 pladser bare med april-tallene. Behovet vil sandsynligvis vokse i resten af 2009, hvorfor der er behov for mere ambitiøse løsninger. Derudover er det nødvendigt at reagere hurtigt, så de unge på erhvervsskolerne ikke når at droppe ud – kun fordi, de mangler en praktikplads.